

О.Ю. Клименко, магістрант кафедри економічного аналізу та обліку НТУ«ХП»

АМОРТИЗАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА ЇЇ РОЛЬ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Амортизаційна політика упродовж багатьох років залишається найслабкішою ланкою економічної політики усіх без винятку урядів незалежної України, оскільки сформована ними амортизаційна система не виконує своєї головної функції – не створює зацікавленості підприємців до оновлення основних фондів, впровадження наукових розробок та новітніх технологій у виробництво. Про незадовільне використання потенціалу амортизації як найбільш ефективного інструменту фінансування оновлення основних фондів, насамперед, свідчить наявність тенденції до збільшення ступеня зносу основних засобів. Розглянути теоретичні аспекти амортизаційної політики підприємства в загальному оновленні виробничого процесу, враховуючи його інвестиційну спрямованість на покращення якості продукції та поліпшення умов праці.

Амортизаційна політика є складовою частиною системи зовнішнього керування відтворення зношених основних фондів підприємства. Вона визначає рівень індивідуалізації й можливість внутрішньої варіативності амортизаційної політики окремого підприємства.

Відомо, що амортизація як економічна категорія відображає знос і відповідний йому розмір відтворення основних засобів, а як фінансова - визначає повернення раніше проведених витрат в створення і придбання цих засобів. Норми амортизації виражають міру зносу основних засобів, розміри перенесення їх вартості на вироблювану продукцію, а отже, і міру повернення раніше проведених витрат, що призначаються по цільовій спрямованості амортизації на відтворення основних засобів [1, с 284].

Відомо, що кругообіг основних фондів включає три фази: зношування, амортизацію і відшкодування. Зношування і амортизація відбуваються у процесі виробничого використання основних фондів, а відшкодування – у результаті їхнього створення і відновлення. У міру використання фізично зношуються елементи засобів праці, погіршуються їхні технічні властивості. Наступає, так зване, механічне зношування, у результаті чого засоби праці втрачають здатність брати участь у виготовленні продукції. Іншими словами, зменшується їх споживча вартість. Основні фонди піддаються фізичному зносу тільки внаслідок їхнього продуктивного використання, але й під впливом факторів природи. [2, с 43]

Сучасний аналіз відтворення основного капіталу і амортизаційної політики в Україні свідчить про те, що оновлення основного капіталу не здійснюється на належному рівні. Причинами цього є відсутність стимулів до оновлення основного капіталу та недосконалість економічного механізму амортизації, що не сприяє налагодженню нормального процесу відтворення.

Ефективність відтворювальних процесів певною мірою залежить від строків експлуатації передовсім активної частини основних фондів, тобто від періоду їхнього функціонування у виробництві відповідно до первісного технологічного призначення. При цьому як скорочення, так і збільшення періоду експлуатації по-різному впливають на ефективність відтворення та використання знарядь праці.

1. Економіка підприємства: Учебник / Под ред. проф. О.И.Волкова. – М.: ИНФРА – М,1997. – 416с.

2. Бубенко П.Т., Тітяєв В.І., Димченко О.В., Таряник О.М., Чистякова І.А., Шкурко О.В. Амортизація і відтворення основних фондів житлово-комунальних підприємств: монографія / За заг. ред. Бубенка П.Т. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 257 с.